

Κανονισμός για το Δημοτικό πράσινο

όπως κυρώθηκε από την ΑΔΣ ...../2024

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα.....	2
ΑΡΘΡΟ 1. Εισαγωγή και Αντικείμενο του παρόντος Κανονισμού.....	4
ΑΡΘΡΟ 2. Πεδίο ισχύος και προσδιορισμός εννοιών.....	4
ΑΡΘΡΟ 3. Βασικές Αρχές και σκοπός του παρόντος Κανονισμού-Οφέλη.....	5
ΑΡΘΡΟ 4. Οικολογικό αντιστάθμισμα-ισοζύγιο Πρασίνου.....	7
ΑΡΘΡΟ 5. Αρμόδιες Υπηρεσίες.....	7
ΑΡΘΡΟ 6. Αιτήματα Δημοτών.....	7
ΑΡΘΡΟ 7. Διευκόλυνση εργασιών διαχείρισης πρασίνου.....	7
ΑΡΘΡΟ 8. Γενικοί Κανόνες Χρήσης Δημοτικού Χώρου Πρασίνου.....	7
ΑΡΘΡΟ 9. Διάθεση προϊόντων κοπής-κλάδευσης δένδρων.....	8
ΑΡΘΡΟ 10. Φύτευση σε κοινόχρηστους χώρους-Εθελοντισμός.....	8
ΑΡΘΡΟ 11. Γενικά Μέτρα Προστασίας Πρασίνου.....	8
ΑΡΘΡΟ 12. Μη επιτρεπόμενες ενέργειες σε δημοτικούς χώρους πρασίνου και σε δέντρα....	9
ΑΡΘΡΟ 13. Περιορισμοί στη χρήση.....	11
ΑΡΘΡΟ 14. Φυτεύσεις δέντρων σε νέες δεντροστοιχίες.....	11
ΑΡΘΡΟ 15. Επαναφυτεύσεις δέντρων σε υπάρχουσες δεντροστοιχίες.....	12
ΑΡΘΡΟ 16. Δέντρα ιδιαίτερης βοτανικής, ιστορικής, θρησκευτικής, μορφολογικής, ηλικιακής, αισθητικής αξίας.....	13
ΑΡΘΡΟ 17. Ειδικό Μητρώο Δέντρων.....	14
ΑΡΘΡΟ 18. Κλάδεμα.....	14
ΑΡΘΡΟ 19. Εποχές κλαδέματος.....	14
ΑΡΘΡΟ 20. Εποχή κλαδέματος για τα φυλλοβόλα δέντρα.....	14
ΑΡΘΡΟ 21. Εποχή κλαδέματος για τα αειθαλή δέντρα.....	14
ΑΡΘΡΟ 22. Εργαλεία κλαδέματος.....	14
ΑΡΘΡΟ 23. Ειδικές προϋποθέσεις κλάδευσης.....	15
ΑΡΘΡΟ 24. Μη επιτρεπτές κλαδεύσεις και απαγορεύσεις.....	15
ΑΡΘΡΟ 25. Κλάδεμα δέντρων που παρακωλύουν τη λειτουργία βασικών υπηρεσιών της πόλης.....	16
ΑΡΘΡΟ 26. Κλάδεμα δέντρων σε Σχολεία και χώρους θρησκευτικής συνάθροισης.....	16
ΑΡΘΡΟ 27. Μεταφύτευση δέντρων/θάμνων και μεταφύτευση δέντρων/θάμνων που προβλέπεται σε εγκεκριμένες μελέτες νέων έργων ή αναπλάσεων.....	16
ΑΡΘΡΟ 28. Προετοιμασία φυτών για μεταφύτευση.....	17
ΑΡΘΡΟ 29. Κλάδεμα κόμης κατά τη μεταφύτευση.....	18
ΑΡΘΡΟ 30. Ριζοτομή των προς μεταφύτευση δέντρων.....	18
ΑΡΘΡΟ 31. Εξαγωγή των δέντρων κατά τη μεταφύτευση.....	19
ΑΡΘΡΟ 32. Μεταφορά των προς μεταφύτευση δέντρων.....	20
ΑΡΘΡΟ 33. Αποθήκευση και συντήρηση των προς μεταφύτευση δέντρων.....	20

ΑΡΘΡΟ 34. Επαναφύτευση.....	21
ΑΡΘΡΟ 35. Λόγοι Αφαίρεσης δέντρου.....	21
ΑΡΘΡΟ 36. Αφαίρεση δέντρων κατόπιν Αιτημάτων Δημοτών, Δημοσίων Υπηρεσιών και Φορέων.....	22
ΑΡΘΡΟ 37. Αφαίρεση δένδρων σε πάρκα, άλση και λόφους.....	23
ΑΡΘΡΟ 38. Αφαίρεση δέντρων σε πλατείες.....	23
ΑΡΘΡΟ 39. Αφαίρεση επικίνδυνων δένδρων.....	23
ΑΡΘΡΟ 40. Έκτακτη αφαίρεση δέντρων που έχουν πέσει, κοπή κλάδων που έχουν σπάσει	23
ΑΡΘΡΟ 41. Αφαίρεση δέντρων που παρακωλύουν τη λειτουργία βασικών υπηρεσιών της πόλης.....	24
ΑΡΘΡΟ 42. Αφαίρεση δέντρων σε Σχολεία και χώρους θρησκευτικής συνάθροισης.....	24
ΑΡΘΡΟ 43. Παραβάσεις και κυρώσεις.....	24
Πίνακας Προστίμων και Κυρώσεων.....	26

ΑΡΘΡΟ 1. Εισαγωγή και Αντικείμενο του παρόντος Κανονισμού

Το αστικό και περιαστικό πράσινο είναι απαραίτητο για τη βιωσιμότητα των πόλεων.

Οι ελεύθεροι χώροι και κυρίως το πράσινο, συμβάλλουν άμεσα στην ποιότητα ζωής των κατοίκων.

Η προστασία και η ανάδειξή του αποτελεί πρωταρχική υποχρέωση του Δήμου Αθηναίων.

Η ιδιαιτερότητα της Αθήνας ως Πρωτεύουσας της Ελλάδος αλλά και ως πόλη με επιβαρυσμένο περιβάλλον επιτείνει την ανάγκη να αποτελέσει ευρύτερο παράδειγμα.

Ο Κανονισμός ισχύει για τους Δημοτικούς χώρους πρασίνου καθώς περιλαμβάνει ενδεικτικά τις αρχές, τις δεσμεύσεις και τις πολιτικές που επιδιώκουν να προστατεύσουν και να αναδείξουν το αστικό πράσινο, τα μέτρα προστασίας του, τους κανόνες χρήσης, τις επιτρεπτές ή μη ενέργειες, τους περιορισμούς στη χρήση του, διατάξεις για το οικολογικό αντιστάθμισμα, κανόνες για τη διαχείρισή του και κυρώσεις για απαγορευμένες ενέργειες.

Ο παρών Κανονισμός θεσπίσθηκε με βάση το ισχύον νομικό πλαίσιο και αποτελεί Κανονιστική Διοικητική Πράξη με ισχύ ουσιαστικού Νόμου.

ΑΡΘΡΟ 2. Πεδίο ισχύος και προσδιορισμός εννοιών

Ο Κανονισμός αυτός ισχύει για όλους τους Δημοτικούς κοινόχρηστους χώρους του Δήμου Αθηναίων στις επτά Δημοτικές Κοινότητες.

Οι δημοτικοί χώροι στους οποίους αναπτύσσεται και συντηρείται το αστικό πράσινο, κατατάσσονται ενδεικτικά στις παρακάτω κατηγορίες εφόσον υπάρχει η σχετική αρμοδιότητα.

- Άλση
- Πάρκα
- Λοφοσειρά των Αθηνών
- Ρέματα και μικρά ποτάμια
- Πλατείες
- Παρτέρια
- Δενδροστοιχίες ή μεμονωμένα δέντρα επί πεζοδρομίων ή πεζοδρόμων
- Κλίμακες στις οποίες υπάρχουν χώροι πρασίνου.
- Πεζόδρομοι
- Τρίγωνα και νησίδες δρόμων
- Σχολικοί χώροι
- Παιδικές χαρές με πράσινο
- Θρησκευτικοί χώροι (Ενδεικτικά Εκκλησίες, Κοιμητήρια)
- Κήποι δωματίων
- Φυτώριο Δήμου Αθηναίων

- **Παιδικές Εξοχές Αγίου Ανδρέα**
- **Άλλες Ζώνες Πρασίνου**

ΑΡΘΡΟ 3. Βασικές Αρχές και σκοπός του παρόντος Κανονισμού-Οφέλη

Το μέλλον της πόλης των Αθηνών ορίζεται από την ανάγκη για προστασία και μεγιστοποίηση των οφελών που προσφέρουν οι Κοινόχρηστοι χώροι πρασίνου με την εφαρμογή των αρχών της βιωσιμότητας και της αειφορίας τόσο στο σχεδιασμό όσο και στις ενέργειες κατά τη διαχείριση και χρήση τους.

Στο πλαίσιο αυτό, ο παρών Κανονισμός έχει σκοπό τη διασφάλιση της χωρικής επέκτασης και τη διασφάλιση της υψηλής ποιότητας του πρασίνου της Αθήνας, συμβάλλοντας στη βιωσιμότητα και ανθεκτικότητα της πόλης και παράλληλα στην προσαρμογή της στην Κλιματική αλλαγή και στην αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων της.

Βασικές αρχές και στόχοι του Κανονισμού για το Πράσινο του Δήμου Αθηναίων είναι ενδεικτικά οι ακόλουθοι:

- Η ολοκληρωμένη, σχεδιασμένη και συντονισμένη προστασία και ανάδειξη του πρασίνου ως βασικού και αναπόσπαστου συστατικού της πόλης και της ποιότητας ζωής των κατοίκων.
- Η Διατήρηση και προστασία του υφιστάμενου πρασίνου και η δέσμευση για την αύξησή του σε νέους χώρους.
- Η ελεύθερη πρόσβαση στους χώρους πρασίνου για κάθε πολίτη.
- Η συμβολή του πρασίνου στην ανάδειξη της πολιτιστικής, αισθητικής και ιστορικής αξίας της πόλης.
- Η συνεργασία με δημόσιους φορείς αλλά και με συλλόγους ευαισθητοποιημένους στο περιβάλλον, προκειμένου να προάγεται η προστασία, επαύξηση και συντήρηση του πράσινου στον Δήμο.
- Η επιστημονική διαχείριση υφιστάμενων προστατευόμενων δένδρων και του πρασίνου εν γένει.
- Η επούλωση των απωλειών πρασίνου το οποίο θα αντικαθίσταται από τους υπαίτιους βάσει της αρχής «ο ρυπαίνων/καταστρέφων πληρώνει» και της αρχής της «οικολογικής αντιστάθμισης εις διπλούν».

Ενδεικτικά αποτυπώνονται τα οφέλη που προκύπτουν:

Περιβαλλοντικά οφέλη

- Εξασφάλιση συνθηκών θερμικής άνεσης. Σε θερμές περιόδους, το Πράσινο συμβάλλει σημαντικά στη μείωση της θερμοκρασίας.
- Μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και συμβολή στην αντιμετώπιση του φαινομένου της αστικής θερμικής νησίδας.

- Μείωση των αερίων του θερμοκηπίου που προκαλούν την Κλιματική αλλαγή.
- Περιορισμός της ηχορύπανσης μέσω φυτικών πετασμάτων και άλλων παρεμφερών μεθόδων.
- Μείωση πλημμυρικών φαινομένων, καθώς η βλάστηση και το έδαφος έχουν τη δυνατότητα να συγκρατούν, να φιλτράρουν και να διηθούν τα όμβρια ύδατα εμπλουτίζοντας τον υπόγειο υδροφορέα.
- Διατήρηση ενδιαιτημάτων χλωρίδας και πανίδας.
- Αντιανεμική προστασία.
- Εξοικονόμηση ενέργειας με την εξασφάλιση βιοκλιματικών συνθηκών.

Κοινωνικά οφέλη

- Δυνατότητα χρήσης των χώρων Πρασίνου ως πεδίο κοινωνικών συναθροίσεων και επικοινωνίας των πολιτών όπου μπορούν να διοργανώνονται ψυχαγωγικές δραστηριότητες, εκδηλώσεις πολιτιστικού χαρακτήρα και άλλες δημιουργικές δράσεις.
- Ανάπτυξη στενών σχέσεων των παιδιών με το Περιβάλλον σε χώρους κατάλληλα διαμορφωμένους για αυτό το σκοπό.
- Δυνατότητα άσκησης Περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.
- Άμεση επαφή με τα στοιχεία της φύσης και ανάπτυξη αρμονικών σχέσεων μεταξύ ανθρώπων και φυσικού περιβάλλοντος.
- Αναβάθμιση της αισθητικής της πόλης.
- Βελτίωση της ψυχικής υγείας .
- Προσφορά ευκαιριών εναλλακτικής μάθησης με έμφαση στις μικρότερες ηλικίες.
- Ευκαιρίες δημιουργικού παιχνιδιού σε φυσικούς παιχνιδότοπους και περιορισμός του άγχους.
- Δυνατότητες εκγύμνασης και αθλητικών δραστηριοτήτων σε φυσικό περιβάλλον.
- Οργάνωση συμμετοχικών δράσεων συντήρησης και προστασίας του αστικού πρασίνου που συμβάλλει στην ανάπτυξη περιβαλλοντικής συνείδησης.

Οικονομικά οφέλη

- Αστική ανάπτυξη και βελτίωση του βιοτικού επιπέδου
- Δημιουργία ελκυστικού αστικού υπόβαθρου για επενδύσεις
- Ενίσχυση του αστικού τουρισμού.
- Αύξηση της επισκεψιμότητας στην πόλη
- Έμμεσα οφέλη σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας.

ΑΡΘΡΟ 4. Οικολογικό αντιστάθμισμα-ισοζύγιο Πρασίνου

Σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται η με οποιονδήποτε τρόπο μείωση του Πρασίνου της Αθήνας και η διατάραξη του ισοζυγίου πρασίνου.

Σε οικολογικό αντιστάθμισμα υποχρεούται όποιος ευθύνεται για την αφαίρεση, απομάκρυνση, φθορά ή με άλλο τρόπο καταστροφή πρασίνου. Ο γενικός κανόνας για το οικολογικό αντιστάθμισμα είναι ότι για κάθε αφαίρεση ενός δέντρου, φυτεύονται τουλάχιστον δύο νέα.

Το ίδιο ισχύει και στα πλαίσια εκτέλεσης νέων έργων ή αναπλάσεων που υλοποιούνται από άλλους Δημόσιους ή μη Φορείς.

Τα δέντρα/θάμνοι που αφαιρούνται κατά την εκτέλεση των εργασιών, αντικαθίστανται από τους ως άνω με τη φύτευση δέντρων στους χώρους των νέων έργων ή των αναπλάσεων μετά την ολοκλήρωσή τους ή εάν αυτό δεν είναι εφικτό, σε άλλους χώρους της ίδιας περιοχής ή της ίδιας Δημοτικής Κοινότητας εις διπλούν σε κάθε περίπτωση.

Επιπλέον, φυτεύονται και νέα δέντρα/θάμνοι σε χώρους της ευρύτερης περιοχής από τους ως άνω κατά την εκτέλεση των έργων μεγάλης κλίμακας, ως αντιστάθμισμα στην προσωρινή απουσία πρασίνου στα εργοτάξια

ΑΡΘΡΟ 5. Αρμόδιες Υπηρεσίες

Η συντήρηση και φροντίδα του Πρασίνου σε δημοτικούς χώρους όπως ενδεικτικά η προστασία των δέντρων, η συντήρηση του υφιστάμενου φυτικού κεφαλαίου της πόλης, η ανανέωση και επαύξηση του Κοινόχρηστου πρασίνου, η λειτουργία φυτωρίου, ο σχεδιασμός-κατασκευή νέων χώρων πρασίνου, ανήκει στην αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Πρασίνου και των εκάστοτε αρμοδίων Υπηρεσιών του Δήμου Αθηναίων σύμφωνα με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας.

ΑΡΘΡΟ 6. Αιτήματα Δημοτών

Η Διεύθυνση Πρασίνου δέχεται αιτήματα δημοτών που αφορούν την συντήρηση και ανάπτυξη του πρασίνου. Ενδεικτικά, κλαδέματα, κοπή χόρτων, φυτεύσεις.

Τα αιτήματα των δημοτών καταγράφονται, ελέγχονται, αξιολογείται η αναγκαιότητά τους, καθορίζεται ο βαθμός προτεραιότητάς τους και τέλος προγραμματίζεται η υλοποίησή τους.

ΑΡΘΡΟ 7. Διευκόλυνση εργασιών διαχείρισης πρασίνου

Οι δημότες υποχρεούνται να διευκολύνουν το έργο διαχείρισης του πρασίνου και να μη δημιουργούν εμπόδια. Σε οδούς που έχουν σημανθεί ότι πρόκειται να πραγματοποιηθούν κλαδέψεις δέντρων και δεντροστοιχιών, κοπή χόρτων ή άλλες εργασίες, οι δημότες επιβάλλεται να συμμορφώνονται με τις σχετικές υποδείξεις. Σε διαφορετική περίπτωση εφαρμόζονται οι διατάξεις του ΚΟΚ.

ΑΡΘΡΟ 8. Γενικοί Κανόνες Χρήσης Δημοτικού Χώρου Πρασίνου

Η χρήση του δημοτικού χώρου πρασίνου και αναψυχής γίνεται με ευθύνη του χρήστη.

Ο δημοτικός χώρος πρασίνου χρησιμοποιείται σύμφωνα με τον προορισμό του. Για τη χρήση του εκτός των λειτουργιών για τις οποίες προορίζεται, απαιτείται άδεια της αρμόδιας δημοτικής υπηρεσίας.

Η χρήση του δημοτικού χώρου πρασίνου γίνεται με τη δέουσα προσοχή ώστε να αποτρέπεται η φθορά, η ρύπανση ή κάθε άλλη επιβάρυνση της βλάστησης και του εξοπλισμού, καθώς και η έκθεση σε κίνδυνο ή όχληση των άλλων επισκεπτών.

Κατά την αντιπυρική περίοδο ακολουθούνται οι οδηγίες της Γ.Γ. Πολιτικής Προστασίας και κάθε άλλου αρμόδιου φορέα.

ΑΡΘΡΟ 9. Διάθεση προϊόντων κοπής-κλάδευσης δένδρων

Τα προϊόντα ξυλείας τα οποία προέρχονται από κοπές δέντρων ή κλαδέματα που διενεργούν τα συνεργεία της Διεύθυνσης Πρασίνου ή ο εκάστοτε ανάδοχος σχετικών εργασιών είτε θρυμματίζονται με σκοπό την οικολογική ανακύκλωσή τους είτε μεταφέρονται σε αδειοδοτημένη εγκατάσταση ανακύκλωσης μη επικινδύνων αποβλήτων με σκοπό την ενίσχυση της παραγωγής εδαφοβελτιωτικού-λιπάσματος για λογαριασμό του Δήμου είτε διατίθενται με κάθε πρόσφορο νόμιμο μέσο προκειμένου να καταστεί εφικτή η περιβαλλοντική αξιοποίησή τους.

ΑΡΘΡΟ 10. Φύτευση σε κοινόχρηστους χώρους-Εθελοντισμός

Η φύτευση νέων δέντρων, θάμνων και λοιπών φυτών σε δημοτικούς κοινόχρηστους χώρους και η εν γένει κηποτεχνική διαμόρφωση αυτών γίνεται από τη Διεύθυνση Πρασίνου, βάσει σχεδιασμού.

Η Διεύθυνση δύναται να προβαίνει σε δεντροφυτεύσεις και άλλες δράσεις με τη συμμετοχή Φορέων, Συλλόγων, Οργανώσεων, Συλλογικοτήτων, Σχολείων, Αθλητικών σωματείων, Εργαζομένων, Επιχειρήσεων και μεμονωμένων εθελοντών. Δύναται επίσης να συνεργάζεται με εθελοντές για τη φροντίδα και το πότισμα δημοτικών κοινοχρήστων χώρων.

Ο Δήμος Αθηναίων δύναται να επιβραβεύει με κίνητρα τον Περιβαλλοντικό εθελοντισμό στα πλαίσια της συμμετοχικότητας των ενεργών πολιτών.

Για τη φύτευση στους χώρους αυτούς από ιδιώτες, η κηποτεχνική διαμόρφωση (συμπεριλαμβανομένων των σχεδίων φύτευσης, το είδος του φυτικού υλικού) απαιτεί έγκριση από το αρμόδιο όργανο του Δήμου κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης Πρασίνου ώστε να διασφαλίζεται η ανάπτυξη, η συντήρηση και η ασφαλής δημόσια χρήση τους.

Η υπηρεσία Πρασίνου σε συνεργασία με τις αρμόδιες Τεχνικές υπηρεσίες εξασφαλίζουν τις προϋποθέσεις ώστε οι χώροι του Δήμου Αθηναίων να πληρούν τις προδιαγραφές προσβασιμότητας από όλους τους πολίτες.

ΑΡΘΡΟ 11. Γενικά Μέτρα Προστασίας Πρασίνου

Η αρμόδια δημοτική υπηρεσία μεριμνά ώστε να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα:

1. Για την περίφραξη του κορμού των δέντρων κατά τη διενέργεια οικοδομικών ή άλλων εργασιών.
2. Για τη χρήση κατάλληλου φυτοχώματος με προσμείξεις οργανικών ουσιών σε επανεπιχώσεις ανοιγμάτων στην προστατευόμενη περιοχή των ριζών των δέντρων.
3. Για την αποτροπή της υποβάθμισης του πρασίνου, ιδίως στην περίπτωση που η υλοποίηση κάποιου έργου του Δήμου Αθηναίων αναλαμβάνεται από ανάδοχο ιδιώτη, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δύναται να απαιτηθεί από αυτόν έκδοση εγγυητικής επιταγής για αποκατάσταση φθοράς στο πράσινο σε όποιες περιπτώσεις κρίνεται απαραίτητο.

ΑΡΘΡΟ 12. Μη επιτρεπόμενες ενέργειες σε δημοτικούς χώρους πρασίνου και σε δέντρα

Σε όλα τα δένδρα που φύονται στους δημοτικούς κοινόχρηστους χώρους πρασίνου αρμοδιότητας του Δήμου Αθηναίων ανεξαρτήτως του μεγέθους, είδους ή άλλων χαρακτηριστικών απαγορεύεται:

1. Η αυθαίρετη αφαίρεση, μεταφύτευση ή καταστροφή δέντρου.

Σε περίπτωση που καθίστανται αναγκαίες για ειδικούς λόγους η αφαίρεση, η μεταφύτευση, ή οποιαδήποτε παρεμφερής εργασία τότε αυτή διενεργείται μόνο με γραπτή άδεια της αρμόδιας δημοτικής υπηρεσίας, παρουσία της και με πλήρη εφαρμογή των υφιστάμενων διατάξεων.

2. Η αυθαίρετη αφαίρεση, μεταφύτευση ή καταστροφή θάμνου.

Σε περίπτωση που καθίστανται αναγκαίες για ειδικούς λόγους η αφαίρεση, η μεταφύτευση, ή οποιαδήποτε παρεμφερής εργασία τότε αυτή διενεργείται μόνο με γραπτή άδεια της αρμόδιας δημοτικής υπηρεσίας, παρουσία της και με πλήρη εφαρμογή των υφιστάμενων διατάξεων.

3. Η αυθαίρετη κλάδευση δέντρου ή θάμνου ή φθορά αυτού.

Σε περίπτωση που καθίστανται αναγκαία για ειδικούς λόγους η κλάδευση, ή οποιαδήποτε παρεμφερής εργασία τότε αυτή διενεργείται μόνο με γραπτή άδεια της αρμόδιας δημοτικής υπηρεσίας, παρουσία της και με πλήρη εφαρμογή των υφιστάμενων διατάξεων.

4. Η αφαίρεση ή η καρατόμηση ή η αυθαίρετη κλάδευση δέντρου ή θάμνου σε στέγαστρα και λοιπές κατασκευές Καταστημάτων.

5. Η εγκατάσταση/ανάπτυξη παντός τύπου στέγαστρου, κατασκευής, εξοπλισμού, σχαρών, σωλήνων, βάσεων, περιμετρικών καθιστικών, τραπεζοκαθισμάτων, stand ή deck από καταστήματα που εμποδίζει την υγιή ανάπτυξη δέντρου υπάρχουσας δεντροστοιχίας ή θάμνου, εμποδίζει τη φύτευση νέου δέντρου σε κενή θέση προϋπάρχουσας δενδροστοιχίας, καλύπτει περιοχή με χλοοτάπητα, παρτέρια ή λάκκους.

6. Η τοποθέτηση κάθε είδους αντικειμένου σε δέντρο, θάμνο ή σε χώρο πρασίνου. Ενδεικτικά τέντες, ομπρέλες, αγωγοί, καλώδια, ηλεκτρονικοί πίνακες, ηχεία, προβολείς, λαμπιόνια, σχοινιά, αλυσίδες, πανιά, υφάσματα, μπουλόνια, καρφιά, ποδήλατα, επιγραφές, πινακίδες.

7. Η αυθαίρετη εκτέλεση οικοδομικών εργασιών σε δημοτικούς χώρους πρασίνου.

8. Η καταστροφή ποωδών ή εποχιακών φυτών.

9. Η καταστροφή κάθε είδους χλοοτάπητα.

10. Η φθορά ή η ρύπανση φυτικού οργανισμού. Ως τέτοια θεωρείται και η βλάβη του ριζικού συστήματος των δέντρων. Προστατευόμενη περιοχή του ριζικού συστήματος ορίζεται η κάθετη προβολή της κόμης του δέντρου στο έδαφος και επιπλέον 1,5 m ενώ σε δέντρα με κυλινδρική ανάπτυξη κόμης επιπλέον 5 m προς όλες τις κατευθύνσεις.

11. Η αποθήκευση, η απόρριψη, η διασπορά ή η εφαρμογή κάθε είδους χημικών ουσιών στο έδαφος, στους αγωγούς όμβριων ή στα ύδατα. Ενδεικτικά άλατα, οξέα, έλαια, χρώματα, καύσιμα, θείο, ζιζανιοκτόνα, αέρια, λύματα, τοξικά απόβλητα.

12. Η αυθαίρετη κάλυψη, η σταθεροποίηση, το σφράγισμα, η συμπίεση της επιφάνειας του εδάφους ή λάκκων δέντρων με κάλυμμα μη διαπερατό στο νερό. Ενδεικτικά με χρήση ασφάλτου, μπετόν, μπαζών, οικοδομικών υλικών ή λόγω διέλευσης ή στάθμευσης μηχανοκίνητων οχημάτων ή άλλων μηχανημάτων έργου.

13. Η αυθαίρετη εκσκαφή, άνοιγμα λάκκων, επιχωματώσεις, διανοίξεις ή κάθε είδους προσαρμογές του εδάφους σε δημοτικούς κοινόχρηστους χώρους πρασίνου ή σε δεντροστοιχίες.

Σε περίπτωση που αυτό απαιτείται οφείλουν οι οργανισμοί, οι εταιρείες ή οι εργολάβοι που θα προβούν στις εργασίες:

α. Να λάβουν όλες τις απαιτούμενες άδειες

β. Να ενημερώσουν εγγράφως τις αρμόδιες Διευθύνσεις του Δήμου πριν την έναρξη ώστε να παρίσταται αρμόδιος υπάλληλος της Διεύθυνσης Πρασίνου κατά τη εκτέλεση των εργασιών για την αποτροπή φθορών στο ριζικό σύστημα των δένδρων.

γ. Να αποκαταστήσουν τους χώρους και το πράσινο με δική τους ευθύνη και δαπάνες, κατόπιν σχετικής συνεννόησης με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου αμέσως μετά το πέρας των εργασιών.

14. Το πλύσιμο οχημάτων ή μηχανημάτων.

15. Η κυκλοφορία, η στάση και η στάθμευση πάσης φύσεως τροχοφόρου οχήματος εκτός των οχημάτων που έχουν την απαιτούμενη άδεια. Στην περίπτωση αυτών των παραβάσεων επιλαμβάνεται η Δημοτική Αστυνομία ή η αρμόδια Διεύθυνση Τροχαίας.

16. Το άναμμα φωτιάς και η διατήρησή της για οποιαδήποτε αιτία. Ενδεικτικά καύση απορριμμάτων, υπαίθρια ψησταριά.

17. Η καταστροφή σιδερένιου προστατευτικού κιγκλιδώματος χώρων πρασίνου.

18. Η φθορά, η καταστροφή, η ρύπανση, η βαφή, η απομάκρυνση ή η μετακίνηση πάσης φύσεως δημοτικού εξοπλισμού σε χώρο πρασίνου. Ενδεικτικά, παγκάκια, κάδοι, εξαρτήματα αρδεύσεως.

19. Η είσοδος και η ελεύθερη κυκλοφορία σκύλων ή άλλων δεσποζόμενων κατοικίδιων ζώων σε χώρο πρασίνου σύμφωνα με τους κατά νόμο περιορισμούς, με εξαίρεση τους συνοδούς ατόμων με αναπηρία.

20. Η ρύπανση των χώρων πρασίνου από περιπτώματα δεσποζόμενων ζώων, με εξαίρεση τους συνοδούς ατόμων με αναπηρία, καθώς και τυχόν φθορές σε στοιχεία του πρασίνου και του δημοτικού εξοπλισμού από αυτά.

21. Η αυθαίρετη χρήση σφεντόνων, εργαλείων ρίψης σε χώρους πρασίνου.

22. Η αυθαίρετη φύτευση δέντρων ή θάμνων σε κοινόχρηστο χώρο ή πεζοδρόμιο χωρίς άδεια από την αρμόδια υπηρεσία.

23. Η τοποθέτηση ζαρντινιερών σε δημοτικούς χώρους πρασίνου.

24. Η υδροληψία από τα συστήματα άρδευσης των δημοτικών χώρων πρασίνου.

25. Η χρήση πυροτεχνημάτων χωρίς άδεια.

26. Η πρόκληση έντονου θορύβου που διαταράσσει το φυσικό περιβάλλον.

27. Η οποιαδήποτε ενέργεια σε χώρους δημοτικού πρασίνου που επισείει τα ανάλογα πρόστιμα που προβλέπονται από τον Κανονισμό Καθαριότητας:

- Η εγκατάλειψη οχήματος.
- Η εναπόθεση οικιακών και ογκωδών απορριμμάτων, μπαζών, μηχανημάτων, υπολοίπων κλάδευσης ή άλλων υλικών.
- Η ρύπανση κατά τη διενέργεια εκδηλώσεων
- Ρύπανση δημοτικού εξοπλισμού (ενδεικτικά παγκάκια, κάδοι, πινακίδες σήμανσης)
- Ανάρτηση απορριμμάτων σε δένδρα.
- Ρίψη απορριμμάτων και λοιπών μικροαντικειμένων από πεζούς ή περιπατητές

ΑΡΘΡΟ 13. Περιορισμοί στη χρήση

Η αρμόδια υπηρεσία του Δήμου δύναται να διαμορφώσει χώρους για οργανωμένη άθληση, ποδήλατο, skateboard, τένις, αναρρίχηση, φυσικούς παιχνιδότοπους, ιππασία, ψυχαγωγία δεσποζόμενων ζώων και άλλες δράσεις. Δύναται επίσης, κατόπιν εισήγησης των αρμόδιων τμημάτων να αποφασίζει περιορισμούς που σχετίζονται με τον τρόπο λειτουργίας αλσών, πάρκων ή άλλων χώρων κατόπιν πλήρως αιτιολογημένης απόφασής της και ενδεικτικά για περιβαλλοντικούς λόγους, λόγους ασφαλείας ή εκτέλεσης εργασιών.

Με απόφαση της Γ.Γ. Πολιτικής Προστασίας, του Δήμου ή άλλων αρμοδίων αρχών στα πλαίσια της αντιπυρικής περιόδου μπορούν να επιβάλλονται περιορισμοί στη χρήση για αποτροπή του όποιου ενδεχόμενου κινδύνου.

ΑΡΘΡΟ 14. Φυτεύσεις δέντρων σε νέες δεντροστοιχίες

Φύτευση δέντρων σε νέες δεντροστοιχίες πραγματοποιείται μετά την εκπόνηση φυτοτεχνικής μελέτης από την αρμόδια δημοτική Υπηρεσία με την οποία:

1. Περιγράφονται αναλυτικά οι προδιαγραφές φύτευσης των νέων δένδρων όπως προκύπτουν από την ισχύουσα Νομοθεσία.
2. Εφαρμόζονται όλες οι νομοθετικές ρυθμίσεις για την εξασφάλιση της προσβασιμότητας των πεζών και την εξυπηρέτηση των ατόμων με αναπηρία.

ΑΡΘΡΟ 15. Επαναφυτεύσεις δέντρων σε υπάρχουσες δεντροστοιχίες

Προκειμένου να εξασφαλίζεται η διατήρηση του υπάρχοντος πρασίνου, η ανάπτυξη των νέων δένδρων, η προσβασιμότητα των πεζών και η εξυπηρέτηση των ατόμων με αναπηρία:

1. Θεσπίζεται η «Κατοχυρωμένη θέση δέντρου» ώστε με τις νόμιμες εξαιρέσεις που τυχόν προβλέπονται να επαναφυτεύεται κάθε δέντρο το οποίο αφαιρείται.
2. Οι κενοί λάκκοι που προκύπτουν σε πεζοδρόμια πλάτους μεγαλύτερου του 1.50 μέτρου λόγω δένδρων ξερών ή κατεστραμμένων επαναφυτεύονται τόσο στην περίπτωση συνεχούς δενδροστοιχίας όσο και στην περίπτωση μεμονωμένων θέσεων φύτευσης. Σε περίπτωση εντοπισμού επιστρωθέντων με τσιμέντο και πλάκες λάκκων οι οποίοι καλύφθηκαν στο παρελθόν χωρίς ειδική αιτιολόγηση, η υπηρεσία προβαίνει σε άμεση διάνοιξή τους και επαναφύτευση.
3. Σε πεζοδρόμια πλάτους 1 έως 1.50 μέτρου οι κενοί λάκκοι που προκύπτουν λόγω ξερών ή κατεστραμμένων δέντρων που προϋπήρχαν δύνανται να επαναφυτεύονται υπό προϋποθέσεις ώστε να μην παρεμποδίζεται σε καμία περίπτωση η προσβασιμότητα των πεζών και των ατόμων με αναπηρία.

Στις περιπτώσεις κατάργησης προκειμένου να αυξηθεί το ισοζύγιο Πρασίνου, η Διεύθυνση αναζητά με τη συνδρομή και άλλων Διευθύνσεων του Δήμου ή/και εθελοντών δύο νέες θέσεις για φύτευση, σε εύλογα κοντινή απόσταση της προϋφιστάμενης και πάντως εντός της ίδιας Δημοτικής Κοινότητας. Η σχετική διαδικασία πιστοποιείται με ειδικό Πρωτόκολλο κοπής/διπλής φύτευσης και οι νέες φυτεύσεις ολοκληρώνονται εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος και πάντως όχι άνω των 20 ημερών από την αφαίρεση.

4. Σε πεζοδρόμια πλάτους μέχρι 1.00 μέτρο οι κενοί λάκκοι που προκύπτουν λόγω ξερών ή κατεστραμμένων δέντρων δεν επαναφυτεύονται αλλά καταργούνται με τις ίδιες ωστόσο προϋποθέσεις και όρους που αναφέρονται στον παρόντα Κανονισμό σχετικά με την αύξηση του ισοζυγίου πρασίνου.
5. Κενοί λάκκοι, οι οποίοι βρίσκονται πλησίον φωτεινών σηματοδοτών, πινακίδων ΚΟΚ, ή φρεατίων, σε αποστάσεις μικρότερες από τις επιτρεπόμενες σύμφωνα με την

ισχύουσα Νομοθεσία, καταργούνται. Στις περιπτώσεις κατάργησης προκειμένου να αυξηθεί το ισοζύγιο Πρασίνου, η Διεύθυνση αναζητά με τη συνδρομή και άλλων Διευθύνσεων του Δήμου ή/και εθελοντών δύο νέες θέσεις για φύτευση, σε εύλογα κοντινή απόσταση της προϋφιστάμενης και πάντως εντός της ίδιας Δημοτικής Κοινότητας.

ΑΡΘΡΟ 16. Δέντρα ιδιαίτερης βοτανικής, ιστορικής, θρησκευτικής, μορφολογικής, ηλικιακής, αισθητικής αξίας.

Η Διεύθυνση Πρασίνου εισηγείται τη λίστα με αυτά τα δέντρα η οποία εγκρίνεται από το αρμόδιο δημοτικό όργανο και επικαιροποιείται όταν πρέπει να περιληφθούν νέα. Περιλαμβάνει δέντρα ιδιαίτερης βοτανικής, ιστορικής, θρησκευτικής, μορφολογικής, ηλικιακής, αισθητικής αξίας.

Ως δέντρα ιδιαίτερης βοτανικής αξίας θεωρούνται ενδεικτικά όσα ανήκουν σε σπάνια είδη ή ενδημικά με περιορισμένη γεωγραφική εξάπλωση.

Ως δέντρα ιδιαίτερης ιστορικής αξίας θεωρούνται ενδεικτικά αυτά που η παρουσία τους σε συγκεκριμένο γεωγραφικό χώρο συνδέεται με κάποιο σημαντικό ιστορικό ή μυθολογικό γεγονός ή φέρουν επάνω τους σημάδια ή αντικείμενα που σχετίζονται με αυτό.

Ως δέντρα ιδιαίτερης θρησκευτικής αξίας θεωρούνται ενδεικτικά αυτά που η παρουσία τους σε συγκεκριμένο γεωγραφικό χώρο συνδέεται με κάποιο σημαντικό θρησκευτικό γεγονός ή φέρουν επάνω τους σημάδια ή αντικείμενα που σχετίζονται με αυτό.

Ως δέντρα ιδιαίτερης μορφολογικής αξίας θεωρούνται ενδεικτικά αυτά που η μορφολογία τους είναι ιδιαίτερη ή φέρει σπάνια χαρακτηριστικά για το είδος τους συνυπολογιζόμενων και άλλων παραμέτρων όπως η περίμετρος κορμού.

Ως **δέντρα ιδιαίτερης ηλικιακής αξίας** θεωρούνται ενδεικτικά αυτά που η ηλικία τους προσεγγίζει τα 100 έτη.

Ως δέντρα ιδιαίτερης αισθητικής αξίας θεωρούνται αυτά που η αισθητική τους, ενδεικτικά η απόχρωση φυλλώματος, η ανθοφορία, οι ρόζοι ή τα κλαδιά έχουν ξεχωριστό χαρακτήρα.

Για τη σύνταξη του ως άνω Μητρώου λαμβάνεται υπόψη μεταξύ άλλων, η σύγχρονη διεθνής θεώρηση για την αξιολόγηση και αποτίμηση των ιδιαίτερα σημαντικών δένδρων του αστικού ιστού η οποία περιλαμβάνει κριτήρια όπως η καταπόνηση λόγω Κλιματικής αλλαγής και η σημασία αυτών των δέντρων για τη συλλογική μνήμη της περιοχής στην οποία βρίσκονται.

Τα δέντρα αυτά θεωρούνται φυσικά μνημεία της πόλης και τυγχάνουν αυξημένης μέριμνας και σεβασμού. Σε μικρή απόσταση από αυτά τοποθετείται ενημερωτική πινακίδα με αναλυτικά στοιχεία που αφορούν την περιβαλλοντική, ιστορική, βοτανική, μορφολογική, ηλικιακή ή αισθητική τους διάσταση.

Δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση η αφαίρεση ή μεταφύτευση ιστορικού δέντρου χωρίς να υπάρχει προηγουμένως τεκμηριωμένη εισήγηση της Διεύθυνσης Πρασίνου και απόφαση του αρμόδιου δημοτικού οργάνου.

Σε περίπτωση μεταφύτευσης ιστορικού δέντρου κατόπιν αιτήσεως και της σχετικής έγκρισης του αρμοδίου δημοτικού οργάνου, ο αιτών καταβάλλει πέραν των προβλεπόμενων δαπανών για τη μεταφύτευση και ελάχιστη αποζημίωση 40.000 Ευρώ.

ΑΡΘΡΟ 17. Ειδικό Μητρώο Δέντρων

Προκειμένου να υπάρξει ολοκληρωμένη καταγραφή των δέντρων των δεντροστοιχιών πεζοδρομίων, πεζόδρομων και νησίδων του Δήμου, θεσπίζεται «Ειδικό Μητρώο Δέντρων».

ΑΡΘΡΟ 18. Κλάδεμα

Ως κλάδεμα δέντρων ορίζεται η επιλεκτική απομάκρυνση τμήματος της βλάστησης αυτών, με σκοπό τη βελτίωση της υγείας και ευρωστίας, τον έλεγχο της ανάπτυξης, την αύξηση της άνθησης και της καρποφορίας, τη βελτίωση της εμφάνισης, την άρση των επικινδυνοτήτων από ακραία καιρικά φαινόμενα, καθώς και την προφύλαξη από τραυματισμούς διερχόμενων ατόμων σε περιπτώσεις φυτεύσεων σε δημοτικούς χώρους.

Το κλάδεμα αποτελεί σημαντικό τομέα της συντήρησης των φυτών. Πρέπει να γίνεται με τον προβλεπόμενο τρόπο, την κατάλληλη εποχή και από ειδικευμένο προσωπικό ως προγραμματισμένη ή έκτακτη εργασία.

ΑΡΘΡΟ 19. Εποχές κλαδέματος

Γενικά τα περισσότερα είδη δέντρων ανέχονται ήπια κλαδέματα καθ' όλη σχεδόν τη διάρκεια του έτους.

Οι κατεστραμμένοι, νεκροί κλάδοι αφαιρούνται οποιαδήποτε στιγμή καθίσταται αναγκαίο.

ΑΡΘΡΟ 20. Εποχή κλαδέματος για τα φυλλοβόλα δέντρα

1. Το κλάδεμα αποφεύγεται μετά την έκπτυξη των φύλλων.
2. Το κλάδεμα αποφεύγεται πριν την αποβολή των φύλλων.
3. Το κλάδεμα αποφεύγεται τους θερινούς μήνες
4. Το κλάδεμα αποφεύγεται όταν το δέντρο αποτελεί καταφύγιο πτηνών.

Όταν ωστόσο δεν μπορεί να αποφευχθεί αυτό, η Διεύθυνση Πρασίνου αιτείται τη συνδρομή ειδικών οργανώσεων προκειμένου να συνδράμουν στην ασφαλή μετακίνηση των πτηνών.

ΑΡΘΡΟ 21. Εποχή κλαδέματος για τα αειθαλή δέντρα.

Δύνανται να κλαδετούν ήπια οποιαδήποτε εποχή εκτός εάν επικρατούν ακραίες καιρικές συνθήκες.

ΑΡΘΡΟ 22. Εργαλεία κλαδέματος

Επιλέγονται εργαλεία κλαδέματος κατάλληλα για το μέγεθος των τεμαχίων που προβλέπεται να κοπούν.

Απαγορεύεται η χρήση εξοπλισμού και η εφαρμογή μεθόδων εργασίας που μπορεί να προκαλέσουν κακώσεις στον κορμό και τους διατηρούμενους κλάδους των δένδρων.

Σε περίπτωση που κλαδεύεται φυτό προσβεβλημένο από μύκητες ή άλλους παθογόνους παράγοντες, τα εργαλεία κλαδέματος απολυμαίνονται προς αποφυγή μετάδοσης ασθενειών. Τα σκευάσματα απολύμανσης δεν πρέπει να προκαλούν βλάβες στον φυτικό ιστό.

ΑΡΘΡΟ 23. Ειδικές προϋποθέσεις κλάδευσης

1. Κατά την αφαίρεση πολλών κλάδων λαμβάνεται μέριμνα ώστε να παραμένουν αρκετοί οφθαλμοί για να μπορεί το φυτό να βλαστήσει.
2. Στις δεντροστοιχίες, οι κύριοι κλάδοι των δέντρων πρέπει να αρχίζουν σε ύψος 2,20 m από την επιφάνεια του εδάφους. Οι πιο χαμηλοί κλάδοι τους αφαιρούνται ώστε η διάβαση κάτω από τα δέντρα να είναι απρόσκοπτη και χωρίς κίνδυνο τραυματισμού.
3. Εάν είναι επιτρεπτό από το επιδιωκόμενο σχήμα του φυτού το κλάδεμα γίνεται έτσι, ώστε να φτάνει το αναγκαίο φως στις εσωτερικές διακλαδώσεις του φυτού.
- 4.—Για την αποφυγή καταπόνησης του δέντρου και υπερβολικής παραγωγής "λαίμαργων" βλαστών, δεν αφαιρείται πάνω από το 1/4 των ζωντανών βλαστών ανά κλάδεμα. Η αφαίρεση μεγαλύτερου ποσοστού πραγματοποιείται μόνο για ειδικούς λόγους που κρίνονται ως απολύτως αναγκαίοι από την Διεύθυνση Πρασίνου.
5. Όταν από την κόμη μεγάλων δένδρων, κυρίως πλατύφυλλων διέρχονται ηλεκτρικά καλώδια χαμηλής τάσης εξασφαλίζεται ελάχιστη ελεύθερη απόσταση 1,00 m μεταξύ καλωδίων και κλάδων.
6. Κατά τη μείωση της κόμης οι πλάγιοι κλάδοι που απομένουν πρέπει να έχουν την απαραίτητη διάμετρο προς αποφυγή υπερβολικής παραγωγής "λαίμαργων" κλάδων.
7. Η βλάστηση απαιτείται να απέχει τουλάχιστον 1,5 m από τις πληροφοριακές πινακίδες ή τα φανάρια σηματοδότησης και τουλάχιστον 1 m από τους βραχίονες φωτιστικών σωμάτων, ώστε να μην εμποδίζεται η δέσμη φωτός.
8. Σε περίπτωση που είναι απαραίτητη η απομάκρυνση μεγάλου κλάδου τότε για λόγους ισορροπίας θα πρέπει να κλαδεύονται και αντίστοιχοι κλάδοι από την άλλη πλευρά της κόμης.
9. Οι τομές κλαδέματος με διάμετρο πάνω από 10 cm καλύπτονται με προστατευτικά υλικά (πάστες επούλωσης πληγών), ώστε να αποτρέπεται η

εισαγωγή μικροοργανισμών στα φυτά και να επιταχύνεται η επούλωση της πληγής.

10. Στην περίπτωση ζημιών σε δέντρα από ακραία καιρικά φαινόμενα το κλάδεμα αποτελεί επείγουσα επέμβαση για την διάσωση του δέντρου και την ασφάλεια των διερχομένων οπότε δεν τίθεται θέμα τήρησης των κανόνων του κλαδέματος.

ΑΡΘΡΟ 24. Μη επιτρεπτές κλαδεύσεις και απαγορεύσεις

Απαγορεύεται η χρήση μεθόδων κλάδεσης topping και lopping.

Το topping συνίσταται στην αφαίρεση του άνω τμήματος παλαιών δέντρων για την μείωση του ύψους τους, με το κλάδεμα των κάθετων κλάδων σε μεσογονάτια διαστήματα.

Το lopping συνίσταται στην κοπή των οριζοντίων κλάδων στα μεσογονάτια διαστήματα για τη μείωση της κόμης.

Τα αποτελέσματα των δύο αυτών μεθόδων είναι ανάπτυξη μακριών, αδύναμων και εύθραστων νέων κλάδων που συνήθως ξεπερνούν σε ύψος τους αρχικούς βλαστούς, μείωση της αισθητικής αξίας με την αλλοίωση του φυσικού σχήματος του δέντρου, εξασθένηση της δομής του, αύξηση κινδύνου σπασίματος και αύξηση της ευαισθησίας στη σήψη.

Απαγορεύεται η κάθετη κλάδεση της μισής κόμης των δένδρων με μηχανήμα διότι η στήριξή τους γίνεται με αυτό τον τρόπο επισφαλής.

Σε κάθε περίπτωση που το κλάδεμα αποτελεί επείγουσα επέμβαση για τη διάσωση ή βιωσιμότητα του δέντρου ή/και την ασφάλεια διερχομένων, υποδομών ή κτιρίων, δεν τίθεται θέμα τήρησης των κανόνων του κλαδέματος.

ΑΡΘΡΟ 25. Κλάδεμα δέντρων που παρακωλύουν τη λειτουργία βασικών υπηρεσιών της πόλης

Το κλάδεμα δέντρων που παρακωλύουν την λειτουργία του δικτύου της ΔΕΔΔΗΕ, γίνεται από εξειδικευμένα συνεργεία της ΔΕΔΔΗΕ.

Για την αφαίρεση δέντρων που παρακωλύουν τη λειτουργία του δικτύου της ΕΥΔΑΠ, η Διεύθυνση Πρασίνου καταβάλλει προσπάθεια για τη διατήρηση του δένδρου, προχωρώντας αρχικά στην αφαίρεση του μέρους του ριζικού συστήματος που δημιουργεί το πρόβλημα. Αν αυτό δεν αντιμετωπιστεί, προχωρά στην αφαίρεση του δέντρου.

Το κλάδεμα δέντρων που είτε παρακωλύουν τη λειτουργία δικτύων Μέσων Μαζικής Μεταφοράς ή άλλων υπηρεσιών/υποδομών είτε εμποδίζουν την ορατότητα των φωτεινών σηματοδοτών και πινακίδων γίνεται άμεσα προς διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της πόλης.

ΑΡΘΡΟ 26. Κλάδεμα δέντρων σε Σχολεία και χώρους θρησκευτικής συνάθροισης

Σε περίπτωση διαπίστωσης άμεσης επικινδυνότητας και ταχείας αναγκαιότητας κλάδεσης δένδρου σε περιβάλλοντα χώρο σχολείου ή σε χώρο θρησκευτικής

συνάθροισης (ενδεικτικά εκκλησίες, κοιμητήρια), διενεργείται κλάδευση με άμεση επέμβαση για την άρση της επικινδυνότητας. Σε κάθε άλλη περίπτωση υποβάλλεται αίτημα και ακολουθούνται οι προβλεπόμενες διαδικασίες.

ΑΡΘΡΟ 27. Μεταφύτευση δέντρων/θάμνων και μεταφύτευση δέντρων/θάμνων που προβλέπεται σε εγκεκριμένες μελέτες νέων έργων ή αναπλάσεων

Κάθε μελέτη νέων έργων ή αναπλάσεων, συνοδεύεται από καταγραφή της υφιστάμενης βλάστησης (αποτύπωση σε τοπογραφικό σχέδιο και αναλυτική καταγραφή των χαρακτηριστικών της όπως είδος, ύψος, περίμετρος κορμού).

Η Διεύθυνση Πρασίνου διενεργεί αυτοψία και ερευνά εξαντλητικά τις δυνατότητες διατήρησής τους στο χώρο ή μεταφύτευσης αυτών.

Ακολουθώντας, επικαιροποιείται η καταγραφή με την οριστική αποτύπωση των δέντρων/θάμνων που πρόκειται να αφαιρεθούν και όσων πρόκειται να μεταφυτευθούν σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία.

Εφόσον οι μελέτες λάβουν τις κατά περίπτωση απαιτούμενες εγκρίσεις (ενδεικτικά Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής, Συμβούλιο της Δημοτικής Κοινότητας, Δημοτική Επιτροπή ή/και Δημοτικό Συμβούλιο), οι βασικές αρχές της διαδικασίας που ακολουθείται είναι οι εξής:

1. Τήρηση της ενδεδειγμένης χρονικής περιόδου μεταφύτευσης ανάλογα με το είδος του δέντρου.
2. Εξειδικευμένο κλάδεμα ανά είδος με αποφυγή των αυστηρών κλαδεύσεων
3. Εφαρμογή ειδικών σκευασμάτων όπου απαιτείται για την προστασία των δέντρων (ενδεικτικά τομές κλαδεύσεων, αντιμετώπιση μεταφυτευτικού σοκ)
4. Χρήση υλικών προστασίας της μπάλας χώματος (λινάτσα ή άλλα βιοδιασπώμενα υλικά και γαλβανισμένο συρμάτινο πλέγμα) ή χρήση φυτοδοχείων όπου χρειάζεται, για την προστασία της μπάλας χώματος και ολόκληρου του φυτού κατά τη μετακίνηση, μεταφορά και τοποθέτηση στην τελική θέση του.
5. Χρήση ειδικού μηχανολογικού εξοπλισμού για την εξαγωγή δέντρων με μεγάλη διάμετρο κορμού (μεγαλύτερη από 7,5cm) όπου είναι τεχνικά εφικτό.
6. Προστασία των κορμών με ειδικά υλικά και σκευάσματα κατά το στάδιο εξαγωγής και μεταφοράς.
7. Χρήση γερανού για τη μετακίνηση και τη μεταφορά μεγάλων δέντρων.
8. Προσεκτική και ασφαλής μεταφορά για αποφυγή τραυματισμών τους.
9. Φύτευση των δέντρων στους νέους χώρους που έχουν επιλεγεί από τη Διεύθυνση Πρασίνου από τη στιγμή που θα γίνει η εξαγωγή τους εντός χρονικού διαστήματος που δεν υπερβαίνει τις 24 ώρες. Σε περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό λόγω επαρκώς αιτιολογημένων ιδιομορφιών της διαδικασίας μεταφύτευσης τότε η προσωρινή συντήρηση των δέντρων θα γίνεται σε άλλους κατάλληλους χώρους που υποδεικνύονται από τη Διεύθυνση.

Για τις εργασίες μεταφύτευσης του συνόλου του φυτικού κεφαλαίου τηρούνται οι προβλεπόμενες διαδικασίες και προδιαγραφές της μελέτης έργου και εφαρμόζονται οι απαιτούμενες προδιαγραφές (ΕΤΕΠ και πρότυπα ΕΛΟΤ), με δεδομένη την ιδιαιτερότητα της Αθήνας ως μεγάλης πόλης στην οποία οι υποδομές, τα δίκτυα, ο πυκνοδομημένος χώρος, ο υπερπληθυσμός, η ανάγκη ομαλής λειτουργίας της και άλλοι παράγοντες επηρεάζουν έντονα κάθε τεχνική και μεταφυτευτική εργασία.

ΑΡΘΡΟ 28. Προετοιμασία φυτών για μεταφύτευση

Πριν ξεκινήσει οποιαδήποτε εργασία στο χώρο των έργων, επιλέγονται τα υπάρχοντα δέντρα που πρόκειται να μεταφυτευθούν και επισημαίνονται ευκρινώς με την τοποθέτηση ενδεικτικής ετικέτας ώστε να προετοιμαστούν για τη μεταφύτευση αλλά και να προστατευθούν από τυχόν ζημιές κατά την εκτέλεση των έργων έως την απομάκρυνσή τους.

Συνιστάται η επισήμανσή τους να γίνεται στη βορινή πλευρά του δέντρου ή του θάμνου ώστε να εξασφαλίζεται ότι η επανατοποθέτησή τους γίνεται με το σωστό προσανατολισμό για ήπια προσαρμογή τους στη νέα θέση και αποφυγή τυχόν ηλιοεγκαυμάτων.

ΑΡΘΡΟ 29. Κλάδεμα κόμης κατά τη μεταφύτευση

Στις περισσότερες περιπτώσεις δεν είναι απαραίτητο να πραγματοποιηθεί κλάδεμα εξισορρόπησης της υπέργειας βλάστησης με το ριζικό σύστημα. Κατ' εξαίρεση για φυτά που επιδέχονται κλαδέματος ανανέωσης μπορεί να προβλέπεται από τη μελέτη πιο αυστηρό κλάδεμα, κυρίως όταν αυτά πρόκειται να μεταφυτευτούν γυμνόριζα. Σε κάθε περίπτωση ωστόσο στα δέντρα παραμένει επαρκής ποσότητα φυλλώματος ώστε να μπορούν να φωτοσυνθέτουν.

Σε περίπτωση που απαιτηθεί κλάδεμα για τεχνικούς λόγους της μεταφοράς, αυτό είναι ήπιο και εναρμονισμένο με τις προϋποθέσεις και τις μεθόδους κλαδέματος που αναφέρονται στον παρόντα Κανονισμό.

ΑΡΘΡΟ 30. Ριζοτομή των προς μεταφύτευση δέντρων

Με τη ριζοτομή κόβονται οι πλάγιες ρίζες που απομακρύνονται έντονα από τη βάση του κορμού και προετοιμάζεται η μπάλα χώματος που θα συνοδεύσει το φυτό στη νέα θέση.

Η ριζοτομή εφαρμόζεται σε εποχή μη έντονης διαπνοής και πριν την περίοδο έντονης ανάπτυξης των ριζών.

Μεταξύ της αρχικής προετοιμασίας και της εξαγωγής των φυτών πρέπει να μεσολαβήσει επαρκές διάστημα όπως αυτό προσδιορίζεται στις προδιαγραφές ΕΤΕΠ και στα πρότυπα ΕΛΟΤ, εκτός των περιπτώσεων όπου σύμφωνα με την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου μπορεί το χρονικό διάστημα να είναι συντομότερο.

Πριν σχεδιαστεί η μεταφύτευση υπολογίζεται το μέγεθος της μπάλας χώματος, το οποίο εξαρτάται από το είδος και το μέγεθος του φυτού καθώς και από τον τύπο του εδάφους στο οποίο έχει αναπτυχθεί.

Για τους θάμνους, η διάμετρος μπάλας αρχίζει από 25 cm για φυτά ύψους 60 cm και προστίθενται 5 cm για κάθε 30 επιπλέον cm σε ύψος.

Για τα δέντρα, η οριζόντια διάμετρος της μπάλας πρέπει να είναι 5-6 φορές μεγαλύτερη από τη διάμετρο του κορμού σε ύψος 1 m από το έδαφος και να φτάνει το ανώτερο στα 2,2 m. βάθος μπάλας στα 2/3 έως 3/4 της διαμέτρου. Για τα ιδιαίτερος μεγάλα και σημαντικά δέντρα δύνανται να ληφθούν μέτρα πέραν όσων αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο.

Στα φυλλοβόλα πλατύφυλλα η ριζοτομή πραγματοποιείται όταν αυτά δεν έχουν φύλλα.

Για τον περιορισμό του μεταφυτευτικού σοκ εφαρμόζονται αντιδιαπνευστικά-αντιαφυδατικά σκευάσματα, ορμόνες ριζοβολίας.

Η σταθερότητα και η ακέραιη δομή της μπάλας εξασφαλίζεται με άμεση τοποθέτηση του δέντρου σε φυτοδοχεία ή χρήση υλικών προστασίας της μπάλας χώματος (λινάτσα ή άλλα βιοδιασπώμενα υλικά-γαλβανισμένο συρμάτινο πλέγμα).

Η εργασία αυτή πραγματοποιείται αμέσως μετά την εξαγωγή του δένδρου στο εργοτάξιο. Στην περίπτωση που χρησιμοποιούνται φυτοδοχεία είναι διαστάσεων 10% περίπου μεγαλύτερα από τη ριζόμπαλα και ακολουθεί πλήρωση με κηπαίο χώμα και μεταπλαστικά.

Για την προστασία του κορμού και των κλάδων από τραυματισμούς, ο κορμός τυλίγεται με γιούτα ή χαρτόνι για να προστατευθεί κατά τους χειρισμούς εξαγωγής και μεταφοράς. Πριν από τη φόρτωση, η κόμη των δέντρων δένεται για να προστατεύσει το στέμμα από ζημιές. Τα πλαϊνά κλαδιά που θα μπορούσαν να καταστραφούν δένονται επίσης, φροντίζοντας να αποφευχθεί ρήξη του ευαίσθητου φλοιού.

ΑΡΘΡΟ 31. Εξαγωγή των δέντρων κατά τη μεταφύτευση

Η εξαγωγή γίνεται υπό κατάλληλες καιρικές συνθήκες ανάλογα με το είδος του δέντρου. Πριν από την εξαγωγή, το έδαφος ποτίζεται και η κόμη ψεκάζεται με αντιαφυδατικά σκευάσματα για τη μείωση της διαπνοής.

Αρχικά γίνεται εκσκαφή τάφρου εξωτερικά από τον κύκλο ριζοτομής και με εσωτερική διάμετρο ίση με την προβλεπόμενη διάμετρο της μπάλας (έξω από τις νέες τριχοειδείς ρίζες του προετοιμασμένου δέντρου). Το βάθος εκσκαφής είναι ίσο ή μεγαλύτερο από το ύψος της μπάλας. Η παραπάνω εργασία μπορεί να γίνει και με ειδικό μηχάνημα εξαγωγής φυτών. Κατ'εξάιρεση, όπου αυτό είναι τεχνικά ανέφικτο, λόγω ύπαρξης υπόγειων δικτύων κοινής ωφελείας ή άλλων εμποδίων, η εξαγωγή θα γίνεται με άλλα μέσα. Τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται είναι κοφτερά ώστε να είναι λείες οι τομές των ριζών και να αποφεύγονται τραυματισμοί.

Οι τελευταίες ρίζες (ρίζες αγκύρωσης) κάτω από την μπάλα κόβονται με προσοχή και δίνεται στην μπάλα χώματος μορφή πεπιεσμένης σφαίρας.

Για το ανασήκωμα του φυτού από τη θέση του εξετάζεται η σταθερότητα της μπάλας χώματος. Εάν είναι αδιατάρακτη και η σταθερότητά της καλή, το φυτό μετακινείται από το λαιμό (στην ένωση κορμού και ριζών), με υποστήριξη της μπάλας. Σε περίπτωση που δεν είναι σταθερή η μπάλα, οι χειρισμοί γίνονται από την κάτω πλευρά και από τα πλάγια με όσο το δυνατόν περισσότερες προφυλάξεις και ποτέ από τον κορμό.

Εάν τα φυτά φυτευθούν άμεσα ή προβλέπεται να συντηρηθούν στον υποδεικνυόμενο χώρο μέχρι τη φύτευση τους, η μπάλα χώματος ανασηκώνεται προσεκτικά λίγα εκατοστά από το έδαφος και τυλίγεται σφικτά με λινάτσα, γαλβανισμένο σύρμα ή άλλο αυτοδιασπώμενο υλικό.

ΑΡΘΡΟ 32. Μεταφορά των προς μεταφύτευση δέντρων

Αμέσως μετά την εξαγωγή από το έδαφος των προς μεταφύτευση δέντρων ακολουθεί με προσοχή η μεταφορά τους με τη χρήση όλων των μηχανικών μέσων.

Κατά τη μεταφορά μεγάλων δέντρων με φορητά, βαρούλκα ή γεραμούς λαμβάνονται όλα τα μέτρα για ασφαλή φόρτωση και μετακίνηση όπως σήμανση, πέρασμα κάτω από εναέρια καλώδια, γέφυρες και άλλα εμπόδια.

Η χαλάρωση της μπάλας χώματος αποφεύγεται ώστε να αποφευχθούν τραυματισμοί.

Κατά την μεταφορά ανυψώνονται με ιμάντες στήριξης και τοποθετούνται είτε όρθια σε γλάστρες ή με κλίση (εάν δεν έχουν τοποθετηθεί σε φυτοδοχεία) σε φορητό με γερανό.

Ενδιάμεσα μπορούν να χρησιμοποιηθούν μπάλες από άχυρο ή τύρφη για τη στήριξη των κεκλιμένων δέντρων και φύλλα από χαρτόνι για να αποφευχθεί οποιαδήποτε επαφή μεταξύ τους. Τα δέντρα ασφαρίζονται στο φορητό και καλύπτονται με προστατευτικό δίχτυ.

Για να επιτευχθεί άμεσα η μηχανική προστασία της μπάλας χώματος και η ελαχιστοποίηση της αφυδάτωσης, το χρονικό διάστημα από την αποκοπή των ριζών έως την περιτύλιξη της μπάλας ή τη φύτευση είναι το μικρότερο δυνατό.

ΑΡΘΡΟ 33. Αποθήκευση και συντήρηση των προς μεταφύτευση δέντρων

Η μπάλα χώματος περιδέεται με γαλβανισμένο συρμάτινο πλέγμα. Στη συνέχεια τοποθετούνται με όσο το δυνατόν προσεκτικούς χειρισμούς σε ελαφρό αμμώδες έδαφος στο οποίο προστίθεται κηπαιό χώμα και κατάλληλα εδαφοβελτιωτικά.

Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στη στήριξή τους ανάλογα με το μέγεθος με ξυλοπασάλους κατάλληλων προδιαγραφών. Για μεγάλων διαστάσεων δέντρα ενδείκνυται η χρήση αντηρίδων. Στην περίπτωση αυτή τα δέντρα αγκυρώνονται με τρεις αντηρίδες. Τα δέντρα που μεταφέρονται στο Φυτώριο με φυτοδοχεία τοποθετούνται στις κατάλληλες θέσεις και υποστυλώνονται με σύρματα και πασσάλους, με ενδεικνυόμενη την γραμμική διάταξη «Παλμέτα».

Οι θάμνοι μεταφέρονται είτε στο φυτώριο σε φυτοδοχεία ανάλογου μεγέθους σεεμπλουτισμένο κηπευτικό χώμα για την καλύτερη διαχείρισή τους είτε με χρήση υλικών προστασίας της μπάλας χώματος (λινάτσα ή άλλα βιοδιασπώμενα υλικά-γαλβανισμένο συρμάτινο πλέγμα) και φυτεύονται άμεσα στον χώρο που υποδεικνύεται από τη Διεύθυνση Πρασίνου.

Στα πλαίσια των προσπαθειών εξασφάλισης των βέλτιστων συνθηκών κατά την μεταφυτευτική περίοδο η συντήρηση των φυτών πραγματοποιείται στο χώρο του φυτωρίου ή σε όποιο χώρο υποδείξει η Υπηρεσία για εύλογο χρονικό διάστημα έως ότου η φυτοϋγειονομική κατάστασή τους καταστεί επιθυμητή.

Επιπρόσθετα:

1. Η υγρασία διατηρείται σε κατάλληλα επίπεδα γύρω από τις ρίζες.
3. Γίνονται συμπληρωματικά κλαδέματα εφόσον απαιτούνται.
4. Διενεργούνται λιπάνσεις την ενδεδειγμένη εποχή.

Στις περιπτώσεις ύπαρξης αναδόχου, αυτός υποχρεούται να εγκαταστήσει σύστημα αυτόματης άρδευσης με τα ανάλογα υλικά και να ελέγχει τη συχνότητα και ποσότητα των αρδεύσεων.

Κατά την ολοκλήρωση των εργασιών συντήρησης συντάσσεται Πρωτόκολλο Παράδοσης Παραλαβής μεταξύ της Διεύθυνσης Πρασίνου και του Αναδόχου όπου θα αναφέρονται τα είδη, ο αριθμός, το μέγεθος (η περίμετρος κορμού και το ύψος για τα δέντρα) καθώς και η φυτοϋγειονομική κατάσταση των φυτών.

ΑΡΘΡΟ 34. Επαναφύτευση

Για την επαναφύτευση η διάμετρος του λάκκου υπολογίζεται μεγαλύτερη κατά 20% μεγαλύτερη από τη διάμετρο του λάκκου για απλή φύτευση.

Το φυτό τοποθετείται κατακόρυφα, στηρίζεται και ακολουθεί επανεπίχωση του λάκκου με χώμα σε στρώσεις βάθους 150 mm, συμπιέζοντας το χώμα γύρω από τις ρίζες. Στη συνέχεια ακολουθεί άφθονο πότισμα. Η τελική στρώση της επίχωσης δεν πρέπει να συμπιεστεί αλλά να είναι επαρκούς πάχους, ώστε να καλύψει τη μελλοντική καθίζηση.

Με το τέλος της επαναφύτευσης ελευθερώνονται τυχόν δεμένοι βλαστοί του θάμνου ή τα φύλλα. Επίσης κλαδεύονται τυχόν σπασμένα κλαδιά και κόβονται μέχρις υγιών ιστών τα τραυματισμένα τμήματα φλοιού.

Οι εγκοπές και τα τραύματα με διάμετρο πάνω από 25 mm καλύπτονται με μυκητοκτόνο σφραγιστικό σκεύασμα.

Οι κορμοί των δένδρων κατά περίπτωση τυλίγονται με λωρίδες από λινάτσα πλάτους 150 mm και σχοινιά από φυτικό υλικό ή εμποτισμένο γκοφρέ χαρτί για να αποφευχθεί η ξήρανση.

Σχετικά με το χρόνο επαναφύτευσης των δέντρων ισχύουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 26 παράγραφος 9 του παρόντος Κανονισμού.

ΑΡΘΡΟ 35. Λόγοι Αφαίρεσης δέντρου

Επιτρέπεται αφαίρεση/απομάκρυνση δέντρου από τη Διεύθυνση Πρασίνου όταν:

1. Έχει ξεραθεί.
2. Είναι έντονα προσβεβλημένο από παθογόνα και δεν θεραπεύεται ή βρίσκεται σε μη αναστρέψιμη παρακμή.
3. Ενέχει κινδύνους για ανθρώπους, περιουσιακά στοιχεία ή κοινωφελείς εγκαταστάσεις και κρίνεται ως επικίνδυνο από τη Διεύθυνση Πρασίνου.
4. Δημιουργεί κινδύνους για αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία ή κατασκευές κατόπιν εισηγήσεως της αρμόδιας Διεύθυνσης.

Η Διεύθυνση Πρασίνου τηρεί όλες τις νόμιμες διαδικασίες που αφορούν αφαιρέσεις δέντρων που χρειάζονται ειδικές αδειοδοτήσεις.

Σε περίπτωση άμεσης επικινδυνότητας ή έκτακτης ανάγκης, η Διεύθυνση Πρασίνου ή άλλες εμπλεκόμενες υπηρεσίες (ενδεικτικά Πυροσβεστική, ΑΔΜΥΕ, ΕΥΔΑΠ) δύνανται να προβούν σε Κοινόχρηστους χώρους στην αφαίρεση δέντρου χωρίς τήρηση των τυπικών διαδικασιών που προβλέπονται.

ΑΡΘΡΟ 36. Αφαίρεση δέντρων κατόπιν Αιτημάτων Δημοτών, Δημοσίων Υπηρεσιών και Φορέων

Για τα αιτήματα που γίνονται δεκτά και αφορούν αφαίρεση δέντρων από πεζοδρόμια τηρείται η Αρχή του Πράσινου ισοζυγίου, η οποία δημιουργεί υποχρέωση στον αιτούντα να αποκαταστήσει το φυτικό υλικό που θα χαθεί. Ως βασικός κανόνας και σε αυτή την περίπτωση ορίζεται η αντικατάσταση του φυτικού υλικού στη διπλάσια ποσότητα από αυτήν που χάνεται, κατά προτεραιότητα στην ίδια ή παρακείμενη θέση εφόσον αυτό είναι εφικτό και πάντως εντός της ίδιας Δημοτικής Κοινότητας.

Μετά την παραλαβή του αιτήματος, ακολουθεί διενέργεια αυτοψίας από υπαλλήλους της αρμόδιας δημοτικής Υπηρεσίας, η οποία βεβαιώνει τη θέση και κατάσταση του δένδρου και διερευνά τις πιθανές δυνατότητες και λύσεις για να σωθεί το δένδρο καθώς και για τυχόν μεταφύτευσή του με έξοδα του αιτούντος, συμπεριλαμβανόμενου και του κόστους αποκατάστασης του πεζοδρομίου ή κοινόχρηστου χώρου πρασίνου.

Εφόσον το αίτημα Δημότη για την αφαίρεση του δένδρου, σχετίζεται με ανέγερση οικοδομής ή εκτέλεση εργασιών σε υπάρχοντα κτίρια (ενδεικτικά δημιουργία χώρου parking, κατεδάφιση), ο δημότης ταυτόχρονα με το αίτημά του καταθέτει και τις αντίστοιχες άδειες από τις αρμόδιες Υπηρεσίες βάσει της ισχύουσας Νομοθεσίας.

Έπεται εισήγηση της δημοτικής Υπηρεσίας για την αφαίρεση ή μη δέντρου προς τα αρμόδια δημοτικά όργανα τα οποία αποφασίζουν.

Το είδος, οι προδιαγραφές, η ποιότητα και τα άλλα χαρακτηριστικά του φυτικού υλικού σε διπλάσια ποσότητα που θα αντικαταστήσει αυτό που αφαιρείται, προσδιορίζονται από τη Διεύθυνση Πρασίνου που τα γνωστοποιεί στον αιτούντα και

σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να διαθέτουν εύλογη αντιστοιχία μεγέθους σε σχέση με το κομμένο δέντρο.

Ο αιτών οφείλει μετά την ως άνω υπόδειξη της Υπηρεσίας, να προμηθευτεί ο ίδιος το φυτικό υλικό που πρέπει να αντικατασταθεί και να το παραδώσει στο Δημοτικό Φυτώριο προς φύτευση σε χώρους πρασίνου από τα συνεργεία της Διεύθυνσης Πρασίνου καθώς και να καταβάλει τέλος 200€.

Η Διεύθυνση υποχρεούται σε φύτευση του δέντρου εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος όχι μεγαλύτερου των 20 ημερών από την ολοκλήρωση των εργασιών. Την ευθύνη ενημέρωσης της υπηρεσίας για την ολοκλήρωση των εργασιών έχει ο ίδιος ο αιτών.

Σε κάθε περίπτωση έγκρισης αίτησης δημοτών, δημοσίων υπηρεσιών και φορέων αφαίρεσης δέντρου λόγω επικινδυνότητας, τότε η αφαίρεση θα γίνεται χωρίς υποχρεώσεις και επιβαρύνσεις του αιτούντος.

Σε κάθε άλλη περίπτωση μη συμμόρφωσης με την ως άνω διαδικασία, επιβάλλεται καταβολή προστίμου ίσο με το προβλεπόμενο για την παράνομη κοπή.

ΑΡΘΡΟ 37. Αφαίρεση δένδρων σε πάρκα, άλση και λόφους

Κατόπιν αιτήματος ακολουθεί αυτοψία και διερεύνηση των πιθανών δυνατοτήτων και λύσεων για να σωθεί το δένδρο ή να μεταφυτευθεί.

Ακολουθεί λήψη απόφασης αφαίρεσης ή μη του δένδρου από την αρμόδια δημοτική Υπηρεσία στην περίπτωση που υπάρχει για το χώρο εγκεκριμένη από την Διεύθυνση Δασών διαχειριστική μελέτη που προβλέπει την σχετική ενέργεια ή εισήγηση της αρμόδιας δημοτικής Υπηρεσίας προς την Διεύθυνση Δασών, σε κάθε άλλη περίπτωση.

Η αφαίρεση ενός δέντρου αποκαθίσταται με τη φύτευση δύο άλλων στον ίδιο χώρο ή εάν δεν είναι αυτό εφικτό σε όμορο χώρο ή σε χώρο εντός της ίδιας Δημοτικής Κοινότητας με έξοδα του αιτούντος.

ΑΡΘΡΟ 38. Αφαίρεση δέντρων σε πλατείες

Μετά την παραλαβή του αιτήματος, ακολουθεί διενέργεια αυτοψίας από υπαλλήλους της αρμόδιας δημοτικής Υπηρεσίας, η οποία βεβαιώνει τη θέση και κατάσταση του δένδρου και διερευνά τις πιθανές δυνατότητες και τις λύσεις για να σωθεί ή να μεταφυτευθεί το δένδρο βάσει των δεδομένων της αίτησης.

Ακολούθως, εφόσον συντρέχουν από την ισχύουσα Νομοθεσία οι προϋποθέσεις ώστε μία πλατεία να υπάγεται και στην αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Δασών, ακολουθείται η διαδικασία όπως περιγράφεται στο άρθρο 36. Σε κάθε άλλη περίπτωση ακολουθείται η διαδικασία όπως περιγράφεται στο άρθρο 35.

Η αφαίρεση ενός δέντρου αποκαθίσταται με τη φύτευση δύο άλλων στον ίδιο χώρο ή εάν δεν είναι αυτό εφικτό σε όμορο χώρο ή σε χώρο εντός της ίδιας Δημοτικής Κοινότητας με έξοδα του αιτούντος.

ΑΡΘΡΟ 39. Αφαίρεση επικίνδυνων δένδρων

Για λόγους ασφαλείας των διερχόμενων πολιτών οι αφαιρέσεις των επικίνδυνων δέντρων γίνονται άμεσα.

Διενεργείται αυτοψία από τρεις (3) γεωτεχνικούς υπαλλήλους της αρμόδιας δημοτικής Υπηρεσίας με την οποία βεβαιώνεται ότι το δένδρο είναι επικίνδυνο και ότι έχουν διερευνηθεί όλες οι δυνατότητες και πιθανές λύσεις για να σωθεί.

Σε περίπτωση διαπίστωσης επικινδυνότητας γίνεται ενημέρωση της Διεύθυνσης Δασών, στις περιπτώσεις χώρων αρμοδιότητάς της πρώτης ως προς την προστασία της δασικής βλάστησης και όταν απαιτείται ενημέρωση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και συνεννόηση/συνεργασία για την άμεση αφαίρεση.

ΑΡΘΡΟ 40. Έκτακτη αφαίρεση δέντρων που έχουν πέσει, κοπή κλάδων που έχουν σπάσει

Διενεργείται με άμεση επέμβαση από συνεργεία της Διεύθυνσης, προς διασφάλιση της ασφάλειας των πολιτών και της εύρυθμη λειτουργίας της πόλης σε 24ωρη βάση.

ΑΡΘΡΟ 41. Αφαίρεση δέντρων που παρακωλύουν τη λειτουργία βασικών υπηρεσιών της πόλης

Η αφαίρεση δέντρων και κλάδων που παρακωλύουν την λειτουργία του δικτύου της ΔΕΔΔΗΕ, γίνεται από εξειδικευμένα συνεργεία της ΔΕΔΔΗΕ.

Για την αφαίρεση δέντρων που παρακωλύουν τη λειτουργία του δικτύου της ΕΥΔΑΠ, η Διεύθυνση Πρασίνου καταβάλλει την μέγιστη δυνατή προσπάθεια για την διατήρηση του δένδρου, προχωρώντας αρχικά στην αφαίρεση του μέρους του ριζικού συστήματος που δημιουργεί το πρόβλημα. Αν αυτό δεν αντιμετωπιστεί, προχωρά στην αφαίρεση του δέντρου.

Για την αφαίρεση δένδρων και κλάδων που παρακωλύουν τη λειτουργία δικτύων Μέσων Μαζικής Μεταφοράς, ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφεται στο προηγούμενο άρθρο.

ΑΡΘΡΟ 42. Αφαίρεση δέντρων σε Σχολεία και χώρους θρησκευτικής συνάθροισης

Σε περίπτωση διαπίστωσης άμεσης αναγκαιότητας αφαίρεσης επικίνδυνου δέντρου σε περιβάλλοντα χώρο Σχολείου ή θρησκευτικής συνάθροισης (ενδεικτικά εκκλησίες, κοιμητήρια), η αφαίρεση διενεργείται με άμεση επέμβαση από συνεργεία της Διεύθυνσης Πρασίνου προς άρση της επικινδυνότητας.

Σε κάθε άλλη περίπτωση υποβάλλεται Αίτημα και ακολουθούνται όλες οι προβλεπόμενες από τη Νομοθεσία διαδικασίες.

ΑΡΘΡΟ 43. Παραβάσεις και κυρώσεις

Όποιος παραβαίνει τους κανόνες χρήσης του δημοτικού πρασίνου και προβαίνει στις κατωτέρω περιγραφόμενες παραβάσεις τιμωρείται με πρόστιμο.

Τα πρόστιμα επιβάλλονται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Αθηναίων κατόπιν εισηγήσεως της Διεύθυνσης Πρασίνου συνοδευόμενης από τεχνική έκθεση περιγραφής της παράβασης και εισπράττονται με τις διατάξεις του ΚΕΔΕ .

Η Δημοτική Αστυνομία ή/και η Ελληνική Αστυνομία, καθώς και κάθε άλλη αρμόδια υπηρεσία υποχρεούνται να συνδράμουν με κάθε τρόπο για την επιβεβαίωση των γεγονότων και τον εντοπισμό του υπευθύνου καταστροφής πρασίνου.

Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου μεριμνούν για την είσπραξη των προστίμων και των αποζημιώσεων.

Επισημαίνεται ότι σε κάθε περίπτωση αυθαίρετης αφαίρεσης/κοπής δέντρου ή θάμνου επί πλέον της επιβολής προστίμου ισχύει η αρχή του πράσινου ισοζυγίου, με την οποία επιβάλλεται υποχρέωση στον παραβάτη να αντικαταστήσει το φυτικό υλικό στη διπλάσια ποσότητα (Χ2) από αυτήν που χάθηκε με μέριμνα της Διεύθυνσης Πρασίνου.

Επιπλέον τα πρόστιμα που αφορούν τη ρίψη απορριμμάτων σε κοινόχρηστους χώρους πρασίνου, επιβάλλονται σε συνδυασμό με τον υπάρχοντα Κανονισμό Καθαριότητας του Δήμου Αθηναίων.

Σε περίπτωση αυθαίρετης καταστροφής πρασίνου, από παραβάτη που για οποιοδήποτε λόγο αδυνατεί ή καθυστερεί να την αποκαταστήσει σύμφωνα με τους όρους του παρόντος Κανονισμού, η Διεύθυνση Πρασίνου μεριμνά για την άμεση αποκατάστασή του χωρίς να αίρονται σε καμία περίπτωση οι υποχρεώσεις του παραβάτη.

Δεν επιτρέπεται η επιβολή προστίμων πριν από κλήση των φερομένων ως υπαιτίων να εκφράσουν προφορικά ή γραπτώς τις απόψεις τους. Η κλήση προς ακρόαση είναι έγγραφη, αναφέρει τον τόπο, την ημέρα και την ώρα της ακρόασης και προσδιορίζει το αντικείμενο του μέτρου ή της ενέργειας.

Το δικαίωμα αυτό ασκείται εντός οχτώ (8) εργάσιμων ημερών από την επίδοση της κλήσης. Ο ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα να λάβει γνώση των αποδεικτικών στοιχείων και να προβεί σε ανταπόδειξη (άρθρο 6 του Ν. 2690/1999).

Κατά των επιβαλλομένων χρηματικών προστίμων και λοιπών διοικητικών ποινών του παρόντος Κανονισμού επιτρέπεται η άσκηση των προβλεπόμενων από τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας ενδίκων μέσων και βοηθημάτων.

Πίνακας Προστίμων και Κυρώσεων

Περιγραφή Παράβασης	Πρόστιμο
1. Αυθαίρετη αφαίρεση, μεταφύτευση ή καταστροφή δέντρου	
❖ ηλικίας έως τριών ετών	1.000 €
❖ ηλικίας τριών έως δέκα ετών	2.000 €
❖ ηλικίας άνω των δέκα ετών	3.000 €
❖ ιδιαίτερης βοτανικής, ιστορικής, θρησκευτικής, μορφολογικής, ηλικιακής, αισθητικής αξίας	70.000 €
2. Αυθαίρετη αφαίρεση, μεταφύτευση ή καταστροφή θάμνου	
❖ ηλικίας έως τριών ετών	100 €
❖ ηλικίας τριών έως δέκα ετών	200 €
❖ ηλικίας άνω των δέκα ετών	300 €
Επιπλέον των ανωτέρω προστίμων σύμφωνα με την αρχή του περιβαλλοντικού ισοζυγίου, επιβάλλεται υποχρέωση στον παραβάτη αντικατάστασης του φυτικού υλικού στη διπλάσια ποσότητα (X2) από αυτήν που χάθηκε, με μέριμνα της Διεύθυνσης Πρασίνου.	
3. Αυθαίρετη κλάδευση δέντρου ή θάμνου ή φθορά αυτού. Επιβάλλεται πρόστιμο που ανέρχεται σε ποσοστό 50% του προστίμου ολικής καταστροφής ή κοπής των §§ 1 & 2 του παρόντος,	
4. Αφαίρεση ή καρατόμηση ή αυθαίρετη κλάδευση δέντρου ή θάμνου σε στέγαστρα και λοιπές κατασκευές Καταστημάτων. Επιβάλλεται πρόστιμο ανά δέντρο ή θάμνο όπως προβλέπεται στις §§ 1 και 2 ή 3 του παρόντος, το επιπλέον πρόστιμο που προβλέπεται στο παρόν άρθρο καθώς και άμεση απομάκρυνση της κατασκευής. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης εντός 30 ημερών επιβάλλεται εκ νέου πρόστιμο.	500€
5. Εγκατάσταση/ανάπτυξη παντός τύπου στέγαστρου, κατασκευής, εξοπλισμού, σχαρών, σωλήνων, βάσεων, περιμετρικών καθιστικών, τραπεζοκαθισμάτων, stand ή deck από Καταστήματα που εμποδίζει την υγιή ανάπτυξη δέντρου υπάρχουσας δενδροστοιχίας ή θάμνου, εμποδίζει τη φύτευση νέου δέντρου σε κενή θέση προϋπάρχουσας δενδροστοιχίας, καλύπτει περιοχή με χλοοτάπητα, παρτέρια ή λάκκους. Επιβάλλεται πλέον του προστίμου και άμεση απομάκρυνσή τους. Επιπρόσθετα επιβάλλονται κατά περίπτωση και τα προβλεπόμενα πρόστιμα των §§ 1 και 2 ή 3. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης εντός 30 ημερών, θα επιβάλλεται εκ νέου πρόστιμο.	2.000 €

6. Τοποθέτηση κάθε είδους αντικειμένου σε δέντρο, θάμνο ή δημοτικό χώρο πρασίνου. Ενδεικτικά τέντες, ομπρέλες, αγωγοί, καλώδια, ηλεκτρονικοί πίνακες, ηχεία, προβολείς, λαμπιόνια, σχοινιά, αλυσίδες, πανιά, υφάσματα, μπουλόνια, καρφιά, ποδήλατα, επιγραφές, πινακίδες.	400 €
7. Αυθαίρετη εκτέλεση οικοδομικών εργασιών σε δημοτικούς χώρους πρασίνου (ανά τ.μ.)	500 €
8. Καταστροφή ποωδών ή εποχιακών φυτών (ανά τ.μ.)	80 €
9. Καταστροφή κάθε είδους χλοοτάπητα (ανά τ.μ.)	80 €
10. Φθορά ή ρύπανση φυτικού οργανισμού. Ως τέτοια θεωρείται και η βλάβη του ριζικού συστήματος των δέντρων. Το πρόστιμο επιβάλλεται ανά δένδρο. Σε περίπτωση ξήρανσης του δέντρου σε μεταγενέστερο χρονικό διάστημα επιβάλλονται τα πρόστιμα που προβλέπονται στις §§ 1,2 και 4 του παρόντος και γίνεται καταλογισμός της δαπάνης αντικατάστασής του εις διπλούν. Σε περίπτωση που προκληθεί πτώση του δέντρου στο οποίο έχει προκληθεί βλάβη ο παραβάτης επέχει και την ανάλογη αστική/ποινική ευθύνη.	400 €
11. Αποθήκευση, απόρριψη, διασπορά ή εφαρμογή κάθε είδους χημικών ουσιών στο έδαφος, στους αγωγούς ομβρίων ή στα ύδατα. Ενδεικτικά άλατα, οξέα, έλαια, χρώματα, καύσιμα, θείο, ζιζανιοκτόνα, αέρια, λύματα, τοξικά απόβλητα. Ο παραβάτης επέχει και τις αντίστοιχες ποινικές και αστικές ευθύνες.	1.000 €
12. Αυθαίρετη, κάλυψη, σταθεροποίηση, σφράγισμα, συμπίεση της επιφάνειας του εδάφους ή λάκκων δέντρων με κάλυμμα μη διαπερατό στο νερό. Ενδεικτικά με χρήση ασφάλτου, μπετόν, μπάζων, οικοδομικών υλικών ή λόγω διέλευσης ή στάθμευσης μηχανοκίνητων οχημάτων ή άλλων μηχανημάτων έργου.	500 €
13. Αυθαίρετη εκσκαφή, άνοιγμα λάκκων, επιχωματώσεις, διανοίξεις ή κάθε είδους προσαρμογές του εδάφους σε δημοτικούς κοινόχρηστους χώρους πρασίνου ή σε δεντροστοιχίες (ανά τ.μ.)	200 €
14. Πλύσιμο οχημάτων ή μηχανημάτων.	100 €
15. Κυκλοφορία, στάση και στάθμευση πάσης φύσεως τροχοφόρου οχήματος εκτός των οχημάτων που έχουν την απαιτούμενη άδεια. Επιπρόσθετα επιβάλλονται άμεση απομάκρυνσή τους <u>με έξοδα του χρήστη</u> και επιπλέον κυρώσεις που προβλέπει ο Κ.Ο.Κ. <u>Στην περίπτωση αυτών των παραβάσεων επιλαμβάνεται η Δημοτική Αστυνομία ή η αρμόδια Διεύθυνση Τροχαίας.</u>	
❖ Δίκυκλα	50 €
❖ Επιβατικά Ι.Χ. έως 3,5 tn	150 €
❖ Φορτηγά	300 €
16. Άναμμα φωτιάς και η διατήρησή της για οποιαδήποτε αιτία (ενδεικτικά καύση απορριμμάτων, υπαίθρια ψησταριά). Ο παραβάτης επέχει και τις αντίστοιχες ποινικές και αστικές κυρώσεις.	2.000 €

17. Καταστροφή σιδερένιου προστατευτικού κιγκλιδώματος χώρων πρασίνου (ανά τ.μ.)	100 €
18. Φθορά, καταστροφή, ρύπανση, βαφή, απομάκρυνση ή μετακίνηση πάσης φύσεως δημοτικού εξοπλισμού σε χώρο πρασίνου ανά τεμάχιο. Ενδεικτικά παγκάκια, κάδοι, εξαρτήματα αρδεύσεως	700 €
19. Είσοδος και ελεύθερη κυκλοφορία δεσποζόμενων σκύλων ή άλλων δεσποζόμενων κατοικιδίων ζώων σε χώρο πρασίνου όταν υπόκεινται στους κατά νόμο περιορισμούς, με εξαίρεση τους συνοδούς ατόμων με αναπηρία.	50 €
20. Ρύπανση των χώρων πρασίνου από περιττώματα δεσποζόμενων ζώων, με εξαίρεση τους συνοδούς ατόμων με αναπηρία, καθώς και τυχόν φθορές σε στοιχεία του πρασίνου και του δημοτικού εξοπλισμού από αυτά.	100 €
21. Αυθαίρετη Χρήση σφεντόνων ή εργαλείων ρίψης σε χώρους πρασίνου.	200 €
22. Αυθαίρετη φύτευση δέντρων ή θάμνων σε κοινόχρηστο χώρο ή πεζοδρόμιο χωρίς άδεια από την αρμόδια υπηρεσία.	100 €
23 Τοποθέτηση ζαρντινιερών σε δημοτικούς χώρους πρασίνου.	300 €
24. Υδροληψία από τα συστήματα άρδευσης των δημοτικών χώρων πρασίνου. Ο παραβάτης υπέχει και τις αντίστοιχες ποινικές και αστικές κυρώσεις ενώ του καταλογίζεται και η χρέωση για τα κυβικά που χρησιμοποίησε εφόσον αυτό είναι εφικτό.	400€
25. Χρήση πυροτεχνημάτων χωρίς άδεια. Ο παραβάτης υπέχει και τις αντίστοιχες ποινικές και αστικές κυρώσεις.	500 €
26. Πρόκληση έντονου θορύβου που διαταράσσει το φυσικό περιβάλλον.	300 €
27. Τα προβλεπόμενα πρόστιμα του Κανονισμού Καθαριότητας του Δήμου Αθηναίων επιβάλλονται και για τους δημοτικούς χώρους πρασίνου, ενδεικτικά στις κατωτέρω περιπτώσεις: ➤ Εγκατάλειψη οχήματος ➤ Εναπόθεση οικιακών και ογκωδών απορριμμάτων, μπάζων, μηχανημάτων, υπολοίπων κλάδευσης ή άλλων υλικών. ➤ Ρύπανση κατά τη διενέργεια εκδηλώσεων ➤ Ρύπανση δημοτικού εξοπλισμού (ενδεικτικά παγκάκια, κάδοι, πινακίδες σήμανσης) ➤ Ανάρτηση απορριμμάτων σε δένδρα. ➤ Ρίψη απορριμμάτων και λοιπών μικροαντικειμένων από πεζούς ή περιπατητές	